

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแยกเป็นรายด้านต่อไปนี้ โดยการสัมภาษณ์ ด้านการจัดเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้แก่ มีนโยบายการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการเตรียมทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลยังไม่ค่อยชัดเจนและยังขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารส่งเสริมให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล และมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจและขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับนักเรียน ควรมีการประชุมร่วมกันกับบุคลากรในการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของ IEP ในการจัดการเรียนการสอนให้มาก เพื่อไม่ให้ครูหลงประเด็นว่ากำลังสอนอะไรเพื่อให้นักเรียนเกิดอะไร มีการกำกับดูแลติดตามอย่างใกล้ชิด มีการทำงานด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต่อเนื่องเพื่อให้งานออกมามีประสิทธิภาพ เป็นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่ดีที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา และมีประโยชน์สำหรับครูที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กำหนดแผน มาตรการ และให้ข้อชี้แนะที่ชัดเจนในรูปแบบวิธีการ ดำเนินการที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและต้องมีนโยบายที่ชัดเจนและสามารถวางแนวทางในการปฏิบัติงานให้ครูได้ดำเนินงานให้เป็นแนวเดียวกันและต้องสามารถให้คำปรึกษาและให้คำตอบได้อย่างแม่นยำ ถูกต้องชัดเจน รวมทั้งต้องมีการประสานงานกับนักสหวิทยาการก่อนที่จะให้ครูดำเนินงาน ประสานงาน แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ คณะกรรมการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ติดตาม นิเทศ และร่วมประชุมวางแผนสรุปเพื่อพัฒนางานต่อไป

ด้านการปฏิบัติตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้แก่ มอบหมายผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจน การให้คำแนะนำวิธีการในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้วยสภาพของ ครู นักเรียน ผู้บริหาร การปฏิบัติตามแผนยังถือว่าน้อย ผู้บริหารต้องเข้มงวดเพื่อผลักดันในการปฏิบัติตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เต็มที่ ผู้บริหารส่งเสริมการ

จัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนตามแผนการจัดการศึกษา ผู้บริหารต้องเกิดความตระหนักก่อนว่า IEP คือหัวใจในการจัดการเรียนการสอนของการศึกษาพิเศษ เพราะเมื่อเห็นความสำคัญแล้วจะเกิดการผลักดันและสนับสนุนตามมา กล่าวโดยสรุปบทบาทของผู้บริหารคือควรสนับสนุนและกำกับติดตามการสอนและผลการสอนด้วย รับทราบข้อมูลและให้คำปรึกษา เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำและเสริมสร้างกำลังใจให้บุคคลากรที่จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องให้ความเห็นชอบ สนับสนุนครูผู้สอนอย่างเต็มที่ กำหนดติดตามการปฏิบัติที่ชัดเจน สนับสนุนการปฏิบัติงาน กำชับให้ผู้รับผิดชอบนิเทศตามการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องมีนโยบายที่สามารถปฏิบัติและสามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมและทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีแนวทางและมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างไร หมายถึงว่าผู้บริหารต้องทราบว่านักเรียนในโรงเรียนเป็นอย่างไรและทราบทุกคน นำผลการดำเนินงานการปฏิบัติแผนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน มาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ด้านการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้แก่ มอบหมายบุคคลที่ชัดเจน ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมวางแผนการทำงาน และบุคคลากร เพื่อให้งานบรรลุและมีคุณภาพให้การสนับสนุน ผู้บริหารมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการคณะสหวิทยาการที่เกี่ยวข้องในการทดสอบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน ผู้บริหารควรเป็นตัวหลักในการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือของคณะสหวิทยาการและเป็นตัวหลักในการจัดประชุมให้เกิดการทำ IEP ตลอดจนผู้บริหารต้องเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการคัดกรองเด็ก อนุมัติงบประมาณการใช้สื่ออุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การร่วมในประชุมและส่งเสริมผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นที่ปรึกษา ผู้บริหารต้องมีนโยบายแนวปฏิบัติแผนการดำเนินงานข้อเสนอแนะ และต้องให้คำปรึกษาได้ เพราะบางครั้งการจัดการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลครูผู้สอนไม่สามารถตัดสินใจได้ จัดประชุม อบรม เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมกับผู้ปกครอง นำผลการจัดการเรียนการสอนจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อนำมาแก้ไขและพัฒนา

ด้านการสรุปผลการดำเนินงานการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้แก่ ติดตาม สรุปผลและพัฒนาข้อดีข้อด้อยเพื่อให้แผนการจัดการศึกษาดีขึ้น การติดตาม การ

งานที่ได้รับมอบหมายและแก้ไขต่อไป ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมและประเมิน การติดตามและส่งเสริมให้สรุปผลการดำเนินการสอนตาม IEP ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร รวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วส่งต่อ จะเกิดระบบของสารสนเทศนักเรียนที่ดี และใช้ประโยชน์ได้ทั้งโรงเรียน รับประทาน และสนับสนุนติดตาม คอยแนะนำการสรุปผลการสรุปให้ได้มาตรฐาน จัดการประชุมครูทุกๆเดือน แจ้งให้ที่ประชุม ทราบ ร่วมสรุปข้อเสนอแนะอย่างชัดเจน ผู้บริหารต้องให้คำปรึกษาอย่างชัดเจน ถูกต้อง และมีความรู้ที่สามารถให้คำปรึกษาอย่างกระจ่างไม่คลุมเครือ มีระบบส่งต่อแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลจากระดับอนุบาลและจัดระบบการส่งต่อไปสู่มหาวิทยาลัย หรือ อาชีพที่นักเรียน มีความต้องการพิเศษสามารถช่วยเหลือตนเองได้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการสรุปผลการดำเนินงานการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ด้านการปฏิบัติตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และด้านการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เข้าไปมีบทบาทในทุกกระบวนการในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้ครู นักสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น มีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารยังมีบทบาทในการจัดหาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ อีกทั้งยังให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการอย่างมีคุณภาพและเหมาะสม

ตามที่แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลากรได้ระบุไว้ อีกทั้งยังมีส่วนในการจัดหา สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษายังมีส่วนร่วมสรุปและติดตามการดำเนินการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้มี ประสิทธิภาพต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ สมมาคุณ (2552 : 85) ผู้บริหารเป็นผู้ที่ มีบทบาทมากที่สุดในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นผู้คอยที่จะคอยอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ครูในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนด้วย

2. การศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดังต่อไปนี้บุคลากร ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเตรียม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้บริหารยังขาดการประสานความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการทดสอบและคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการรายงานปัญหาของ นักเรียนที่พบให้ผู้ปกครองทราบ ส่วนการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้บริหารยังขาดการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาคณะสห วิทยาการที่เชี่ยวชาญในการทดสอบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน การปฏิบัติตามแผนการ จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ผู้บริหารยังขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการ จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการสรุปผลการดำเนินงานการ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้น ผู้บริหารยังขาดการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ นิรัตติชัย จิณกะธรรม (2547 : 79-80) ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 11 จังหวัดนครราชสีมาผลการศึกษาพบว่าบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยเฉพาะการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลใน หัวข้อที่ 3 คือ การวางแผนการจัดการศึกษา บุคลากรครูเขียนไม่ถูกต้องและไม่สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการแต่ละคน ส่งผลให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ

ภายหลังพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้กับนักเรียนพิการ ได้ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลมากขึ้น กฤษดา สุภสร (2552 : 95-96) ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่ามีบทบาทแตกต่างกัน เนื่องจากข้าราชการครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษา จินตนา อัมพรภาค (2546 : 87- 88) ศึกษาความคิดเห็นของครู และผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานใน โรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนเรียนร่วม พบว่าครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานใน โรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมโดยภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียงบางข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โรงเรียนการศึกษาพิเศษสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

3.1 ผู้บริหารควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างมีคุณภาพ

3.2 ผู้บริหารควรมีการสร้างตระหนักรู้แก่บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3.3 ผู้บริหารควรมีการประชุมหารือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา นักสหวิชาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น เพื่อหาแนวทางจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลมากที่สุด

3.4 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและจัดหาครู นักสหวิชาชีพ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นใด ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ผู้บริหารควรสนับสนุนและจัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการในการจัดเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างเหมาะสม

3.6 ผู้บริหารควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับนักเรียน

3.7 ผู้บริหารควรมีการกำกับและติดตามการจัดเตรียมแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

3.8 ผู้บริหารควรมีการประชุมเพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างใกล้ชิดอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.9 ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างชัดเจน ถูกต้อง และเป็นกันเอง

3.10 ผู้บริหารควรมีการวางแผนการส่งต่อให้นักเรียนหลังจากจบการศึกษาเพื่อศึกษาต่อยังมหาวิทยาลัย หรือฝึกอาชีพตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนควรนำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงหาแนวทางในการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และสนับสนุนให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติของครูผู้สอน ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.2 ควรศึกษาผลการศึกษาเจตคติของผู้บริหารสถานศึกษาในการการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการนิเทศการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล